

Mat

Chapter 5

English Interlinear

Reference: American Standard Version

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος; καὶ
Having-seen and- the- crowds he-went-up onto- the- mountain and-
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G0305](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#) [G2532](#)
καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
having-sat-down him came to-him the- disciples of-him
[G2523](#) [G0846](#) [G4334](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)

And seeing the multitudes, he went up into the mountain: and when he had sat down, his disciples came unto him:

2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων,
and- having-opened the- mouth of-him he-was-teaching them saying
[G2532](#) [G0455](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0846](#) [G1321](#) [G0846](#) [G3004](#)

and he opened his mouth and taught them, saying,

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία
Blessed the- poor in-the- spirit for of-them is the- kingdom
[G3107](#) [G3588](#) [G4434](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3754](#) [G0846](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#)
τῶν οὐρανῶν.
of-the- heavens
[G3588](#) [G3772](#)

Blessed are the poor in spirit: for theirs is the kingdom of heaven.

4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
blessed the- mourning for they will-be-comforted
[G3107](#) [G3588](#) [G3996](#) [G3754](#) [G0846](#) [G3870](#)

Blessed are they that mourn: for they shall be comforted.

5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.
blessed the- meek for they will-inherit the- earth
[G3107](#) [G3588](#) [G4239](#) [G3754](#) [G0846](#) [G2816](#) [G3588](#) [G1093](#)

Blessed are the meek: for they shall inherit the earth.

6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην; ὅτι αὐτοὶ
blessed the- hungry and- thirsting the- righteousness for they
[G3107](#) [G3588](#) [G3983](#) [G2532](#) [G1372](#) [G3588](#) [G1343](#) [G3754](#) [G0846](#)
χορτασθήσονται.
will-be-satisfied
[G5526](#)

Blessed are they that hunger and thirst after righteousness: for they shall be filled.

7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
blessed the- merciful for they will-be-shown-mercy
[G3107](#) [G3588](#) [G1655](#) [G3754](#) [G0846](#) [G1653](#)

Blessed are the merciful: for they shall obtain mercy.

8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
blessed the- pure in-the- heart for they the- God will-see
[G3107](#) [G3588](#) [G2513](#) [G3588](#) [G2588](#) [G3754](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3708](#)

Blessed are the pure in heart: for they shall see God.

9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.
blessed the- peacemakers for they sons of-God will-be-called
[G3107](#) [G3588](#) [G1518](#) [G3754](#) [G0846](#) [G5207](#) [G2316](#) [G2564](#)

Blessed are the peacemakers: for they shall be called sons of God.

10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν
blessed the- having-been-persecuted on-account-of- righteousness for of-them
[G3107](#) [G3588](#) [G1377](#) [G1752](#) [G1343](#) [G3754](#) [G0846](#)

ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
is the- kingdom of-the- heavens
[G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Blessed are they that have been persecuted for righteousness' sake: for theirs is the kingdom of heaven.

11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν
blessed you-are when they-revile you and- persecute and- say every
[G3107](#) [G1510](#) [G3752](#) [G3679](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1377](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3956](#)

πονηρὸν καθ' ὑμῶν, ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.
evil against- you lying on-account-of- me
[G4190](#) [G2596](#) [G4771](#) [G5574](#) [G1752](#) [G1473](#)

Blessed are ye when men shall reproach you, and persecute you, and say all manner of evil against you falsely, for my sake.

12 χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς;
rejoice and- be-glad for the- reward of-you great in- the- heavens
[G5463](#) [G2532](#) [G0021](#) [G3754](#) [G3588](#) [G3408](#) [G4771](#) [G4183](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
thus for- they-persecuted the- prophets the- before you
[G3779](#) [G1063](#) [G1377](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3588](#) [G4253](#) [G4771](#)

Rejoice, and be exceeding glad: for great is your reward in heaven: for so persecuted they the prophets that were before you.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς; ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ,
You are the- salt of-the- earth if and- the- salt becomes-tasteless
[G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0217](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1437](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0217](#) [G3471](#)

ἐν τίνι ἀλισθήσεται? εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ
with- what will-it-be-salted for- nothing it-has-strength any-longer if- not-
[G1722](#) [G5101](#) [G0233](#) [G1519](#) [G3762](#) [G2480](#) [G2089](#) [G1487](#) [G3361](#)

βληθὲν ἔξω, καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
having-been-thrown outside to-be-trampled by- the- men
[G0906](#) [G1854](#) [G2662](#) [G5259](#) [G3588](#) [G0444](#)

Ye are the salt of the earth: but if the salt have lost its savor, wherewith shall it be salted? it is thenceforth good for nothing, but to be cast out and trodden under foot of men.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
 You are the- light of-the- world not is-able city to-be-hidden on
[G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5457](#) [G3588](#) [G2889](#) [G3756](#) [G1410](#) [G4172](#) [G2928](#) [G1883](#)

ὄρους κειμένη.
 mountain lying
[G3735](#) [G2749](#)

Ye are the light of the world. A city set on a hill cannot be hid.

15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόνδιον-- ἀλλ' ἐπὶ
 nor- do-they-light lamp and- put it under- the- basket but- on-
[G3761](#) [G2545](#) [G3088](#) [G2532](#) [G5087](#) [G0846](#) [G5259](#) [G3588](#) [G3426](#) [G0235](#) [G1909](#)

τὴν λυχνίαν-- καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
 the- lampstand and- it-shines to-all the- in- the- house
[G3588](#) [G3087](#) [G2532](#) [G2989](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#)

Neither do men light a lamp, and put it under the bushel, but on the stand; and it shineth unto all that are in the house.

16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως
 thus let-shine the- light of-you before the- men so-that-
[G3779](#) [G2989](#) [G3588](#) [G5457](#) [G4771](#) [G1715](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3704](#)

ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν
 they-may-see of-you the- good works and- may-glorify the- Father of-you the-
[G3708](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2570](#) [G2041](#) [G2532](#) [G1392](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#)

ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
 in- the- heavens
[G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

Even so let your light shine before men; that they may see your good works, and glorify your Father who is in heaven.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας; οὐκ
 Not- think that I-came to-abolish the- law or- the- prophets not
[G3361](#) [G3543](#) [G3754](#) [G2064](#) [G2647](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2228](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3756](#)

ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
 I-came to-abolish but- to-fulfill
[G2064](#) [G2647](#) [G0235](#) [G4137](#)

Think not that I came to destroy the law or the prophets: I came not to destroy, but to fulfil.

18 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ,
 truly for- I-say to-you until- -ever passes-away the- heaven and- the- earth
[G0281](#) [G1063](#) [G3004](#) [G4771](#) [G2193](#) [G0302](#) [G3928](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1093](#)

ἰῶτα ἓν, ἢ μία κεραία, οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως
 iota one or- one stroke not not- will-pass-away from- the- law until-
[G2503](#) [G1520](#) [G2228](#) [G1520](#) [G2762](#) [G3756](#) [G3361](#) [G3928](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2193](#)

ἂν πάντα γένηται.
 -ever all happens
[G0302](#) [G3956](#) [G1096](#)

For verily I say unto you, Till heaven and earth pass away, one jot or one tittle shall in no wise pass away from the law, till all things be accomplished.

19 ὅς ἐάν οὖν λύση μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων-- τῶν
 whoever if therefore- breaks one of-the- commandments these the-
[G3739](#) [G1437](#) [G3767](#) [G3089](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1785](#) [G3778](#) [G3588](#)
 ἐλαχίστων-- καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν
 least and- teaches thus the- men least will-be-called in-
[G1646](#) [G2532](#) [G1321](#) [G3779](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1646](#) [G2564](#) [G1722](#)
 τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; ὅς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος
 the- kingdom of-the- heavens whoever but- -ever does and- teaches this-one
[G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G4160](#) [G2532](#) [G1321](#) [G3778](#)
 μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
 great will-be-called in- the- kingdom of-the- heavens
[G3173](#) [G2564](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

Whosoever therefore shall break one of these least commandments, and shall teach men so, shall be called least in the kingdom of heaven: but whosoever shall do and teach them, he shall be called great in the kingdom of heaven.

20 λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐάν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἢ δικαιοσύνη
 I-say for- to-you that unless- not- exceeds of-you the- righteousness
[G3004](#) [G1063](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4052](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1343](#)
 πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν
 more of-the- scribes and- Phariseiōi not not- you-will-enter into- the-
[G4119](#) [G3588](#) [G1122](#) [G2532](#) [G5330](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#)
 βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
 kingdom of-the- heavens
[G0932](#) [G3588](#) [G3772](#)

For I say unto you, that except your righteousness shall exceed the righteousness of the scribes and Pharisees, ye shall in no wise enter into the kingdom of heaven.

21 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις; ὅς δ'
 You-heard that it-was-said to-the- ancients Not you-shall-murder whoever and-
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3588](#) [G0744](#) [G3756](#) [G5407](#) [G3739](#) [G1161](#)
 ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.
 -ever murders liable will-be to-the- judgment
[G0302](#) [G5407](#) [G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2920](#)

Ye have heard that it was said to them of old time, Thou shalt not kill; and whosoever shall kill shall be in danger of the judgment:

22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ
 I but- say to-you that everyone the- being-angry with-the- brother
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3710](#) [G3588](#) [G0080](#)
 αὐτοῦ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει: ὅς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ
 of-him liable will-be to-the- judgment whoever and- -ever says to-the- brother
[G0846](#) [G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2920](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3004](#) [G3588](#) [G0080](#)
 αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ; ὅς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ,
 of-him Rhaka liable will-be to-the- council whoever and- -ever says Fool
[G0846](#) [G4469](#) [G1777](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4892](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G3004](#) [G3474](#)
 ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
 liable will-be to- the- Gehenna of-the- fire
[G1777](#) [G1510](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1067](#) [G3588](#) [G4442](#)

but I say unto you, that every one who is angry with his brother shall be in danger of the judgment; and whosoever shall say to his brother, Raca, shall be in danger of the council; and whosoever shall say, Thou fool, shall be in danger of the hell of fire.

- 23 ἔὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
if therefore- you-bring the- gift of-you to- the- altar
[G1437](#) [G3767](#) [G4374](#) [G3588](#) [G1435](#) [G4771](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2379](#)
- καὶ ἐκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,
and-there remember that the- brother of-you has something against- you
[G2546](#) [G3403](#) [G3754](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G2192](#) [G5100](#) [G2596](#) [G4771](#)

If therefore thou art offering thy gift at the altar, and there rememberest that thy brother hath aught against thee,

- 24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε.
leave there the- gift of-you before the- altar and- go
[G0863](#) [G1563](#) [G3588](#) [G1435](#) [G4771](#) [G1715](#) [G3588](#) [G2379](#) [G2532](#) [G5217](#)
- πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου; καὶ τότε ἔλθων, πρόσφερε τὸ
first be-reconciled to-the- brother of-you and- then having-come offer the-
[G4412](#) [G1259](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G2532](#) [G5119](#) [G2064](#) [G4374](#) [G3588](#)
- δῶρόν σου.
gift of-you
[G1435](#) [G4771](#)

leave there thy gift before the altar, and go thy way, first be reconciled to thy brother, and then come and offer thy gift.

- 25 ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ μετ'
be agreeable with-the- opponent of-you quickly while- -still you-are with-
[G1510](#) [G2132](#) [G3588](#) [G0476](#) [G4771](#) [G5035](#) [G2193](#) [G3755](#) [G1510](#) [G3326](#)
- αὐτοῦ, ἐν τῇ ὁδῷ; μή ποτέ σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ,
him on- the- way lest- ever you hands-over the- opponent to-the- judge
[G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3598](#) [G3361](#) [G4219](#) [G4771](#) [G3860](#) [G3588](#) [G0476](#) [G3588](#) [G2923](#)
- καὶ ὁ κριτῆς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ.
and- the- judge to-the- officer and- into- prison you-be-thrown
[G2532](#) [G3588](#) [G2923](#) [G3588](#) [G5257](#) [G2532](#) [G1519](#) [G5438](#) [G0906](#)

Agree with thine adversary quickly, while thou art with him in the way; lest haply the adversary deliver thee to the judge, and the judge deliver thee to the officer, and thou be cast into prison.

- 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδώσῃς
truly I-say to-you not not- you-will-come-out from-there until- -ever you-pay
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1831](#) [G1564](#) [G2193](#) [G0302](#) [G0591](#)
- τὸν ἔσχατον κοδράντην.
the- last penny
[G3588](#) [G2078](#) [G2835](#)

Verily I say unto thee, Thou shalt by no means come out thence, till thou have paid the last farthing.

- 27 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις:
You-heard that it-was-said Not you-shall-commit-adultery
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3756](#) [G3431](#)

Ye have heard that it was said, Thou shalt not commit adultery:

28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ
 I but-say to-you that everyone the- looking woman toward- the-
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0991](#) [G1135](#) [G4314](#) [G3588](#)
 ἐπιθυμῆσαι αὐτήν, ἥδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
 to-desire her already committed-adultery her in- the- heart of-him
[G1937](#) [G0846](#) [G2235](#) [G3431](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0846](#)

but I say unto you, that every one that looketh on a woman to lust after her hath committed adultery with her already in his heart.

29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς, σκανδαλίζει σε, ἔξελε
 if and- the- eye of-you the- right causes-to-stumble you tear-out
[G1487](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4624](#) [G4771](#) [G1807](#)
 αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν
 it and- throw from- you it-is-better for- you that- should-perish one
[G0846](#) [G2532](#) [G0906](#) [G0575](#) [G4771](#) [G4851](#) [G1063](#) [G4771](#) [G2443](#) [G0622](#) [G1520](#)
 τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς
 of-the- members of-you and- not- whole the- body of-you be-thrown into-
[G3588](#) [G3196](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3361](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G0906](#) [G1519](#)

γένναν.
 Gehenna
[G1067](#)

And if thy right eye causeth thee to stumble, pluck it out, and cast it from thee: for it is profitable for thee that one of thy members should perish, and not thy whole body be cast into hell.

30 καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεῖρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ
 and- if the- right of-you hand causes-to-stumble you cut-off it and-
[G2532](#) [G1487](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4771](#) [G5495](#) [G4624](#) [G4771](#) [G1581](#) [G0846](#) [G2532](#)
 βάλε ἀπὸ σοῦ; συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν
 throw from- you it-is-better for- you that- should-perish one of-the- members
[G0906](#) [G0575](#) [G4771](#) [G4851](#) [G1063](#) [G4771](#) [G2443](#) [G0622](#) [G1520](#) [G3588](#) [G3196](#)
 σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γένναν ἀπέλθῃ.
 of-you and- not- whole the- body of-you into- Gehenna go
[G4771](#) [G2532](#) [G3361](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4983](#) [G4771](#) [G1519](#) [G1067](#) [G0565](#)

And if thy right hand causeth thee to stumble, cut it off, and cast it from thee: for it is profitable for thee that one of thy members should perish, and not thy whole body go into hell.

31 Ἐρρέθη δέ, Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ
 It-was-said and- Whoever -ever divorces the- wife of-him let-him-give to-her
[G2046](#) [G1161](#) [G3739](#) [G0302](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0846](#) [G1325](#) [G0846](#)
 ἀποστάσιον:
 certificate-of-divorce
[G0647](#)

It was said also, Whosoever shall put away his wife, let him give her a writing of divorcement:

32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
I but- say to-you that everyone the- divorcing the- wife of-him
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0846](#)

παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι; καὶ ὅς
except matter of-sexual-immorality makes her to-commit-adultery and- whoever
[G3924](#) [G3056](#) [G4202](#) [G4160](#) [G0846](#) [G3431](#) [G2532](#) [G3739](#)

ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.
if- divorced-woman marries commits-adultery
[G1437](#) [G0630](#) [G1060](#) [G3429](#)

but I say unto you, that every one that putteth away his wife, saving for the cause of fornication, maketh her an adulteress: and whosoever shall marry her when she is put away committeth adultery.

33 Πάλιν, ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις;
Again you-heard that it-was-said to-the- ancients Not you-shall-break-oath
[G3825](#) [G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3588](#) [G0744](#) [G3756](#) [G1964](#)

ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου.
you-shall-fulfill and- to-the- Lord the- oaths of-you
[G0591](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G3727](#) [G4771](#)

Again, ye have heard that it was said to them of old time, Thou shalt not forswear thyself, but shalt perform unto the Lord thine oaths:

34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως; μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι
I but- say to-you not- to-swear at-all neither- by- the- heaven for
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G3660](#) [G3654](#) [G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3754](#)

θρόνος ἐστὶν τοῦ Θεοῦ;
throne it-is of-the- God
[G2362](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2316](#)

but I say unto you, Swear not at all; neither by the heaven, for it is the throne of God;

35 μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστὶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ; μήτε
neither- by- the- earth for footstool it-is of-the- feet of-him neither-
[G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3754](#) [G5286](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G3383](#)

εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου Βασιλέως.
by- Hierosoluma for city it-is of-the- great King
[G1519](#) [G2414](#) [G3754](#) [G4172](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3173](#) [G0935](#)

nor by the earth, for it is the footstool of his feet; nor by Jerusalem, for it is the city of the great King.

36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
neither- by- the- head of-you swear for not you-are-able one hair
[G3383](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2776](#) [G4771](#) [G3660](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1410](#) [G1520](#) [G2359](#)

λευκὴν ποιῆσαι, ἢ μέλαιναν.
white to-make or- black
[G3022](#) [G4160](#) [G2228](#) [G3189](#)

Neither shalt thou swear by thy head, for thou canst not make one hair white or black.

37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ, ναί; οὐ, οὐ; τὸ δὲ περισσὸν
let-be and- the- word of-you yes yes no no the- and- beyond
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3056](#) [G4771](#) [G3483](#) [G3483](#) [G3756](#) [G3756](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4053](#)

τούτων, ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστὶν.
these from- the- evil is
[G3778](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4190](#) [G1510](#)

| But let your speech be, Yea, yea; Nay, nay: and whatsoever is more than these is of the evil one.

38 ἤκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὅφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ
You-heard that it-was-said Eye for- eye and- tooth for-
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3788](#) [G0473](#) [G3788](#) [G2532](#) [G3599](#) [G0473](#)

ὀδόντος;
tooth
[G3599](#)

| Ye have heard that it was said, An eye for an eye, and a tooth for a tooth:

39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ; ἀλλ' ὅστις σε
I but- say to-you not- to-resist the- evil but- whoever you
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3361](#) [G0436](#) [G3588](#) [G4190](#) [G0235](#) [G3748](#) [G4771](#)

ράπιζει εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα σου, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην;
strikes on- the- right cheek of-you turn to-him also- the- other
[G4474](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1188](#) [G4600](#) [G4771](#) [G4762](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0243](#)

| but I say unto you, Resist not him that is evil: but whosoever smiteth thee on thy right cheek, turn to him the other also.

40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες
and- to-the- wanting you to-sue and- the- tunic of-you to-take let-go
[G2532](#) [G3588](#) [G2309](#) [G4771](#) [G2919](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5509](#) [G4771](#) [G2983](#) [G0863](#)

αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον;
to-him also- the- cloak
[G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2440](#)

| And if any man would go to law with thee, and take away thy coat, let him have thy cloak also.

41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
and- whoever you forces mile one go with- him two
[G2532](#) [G3748](#) [G4771](#) [G0029](#) [G3400](#) [G1520](#) [G5217](#) [G3326](#) [G0846](#) [G1417](#)

| And whosoever shall compel thee to go one mile, go with him two.

42 τῷ αἰτοῦντί σε δός; καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι, μὴ
to-the- asking you give and- the- wanting from- you to-borrow not-
[G3588](#) [G0154](#) [G4771](#) [G1325](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2309](#) [G0575](#) [G4771](#) [G1155](#) [G3361](#)

ἀποστραφῆς.
turn-away
[G0654](#)

| Give to him that asketh thee, and from him that would borrow of thee turn not thou away.

43 ἤκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις
You-heard that it-was-said You-shall-love the- neighbor of-you and- you-shall-hate
[G0191](#) [G3754](#) [G2046](#) [G0025](#) [G3588](#) [G4139](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3404](#)

τὸν ἐχθρόν σου.
the- enemy of-you
[G3588](#) [G2190](#) [G4771](#)

| Ye have heard that it was said, Thou shalt love thy neighbor, and hate thine enemy:

44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
 I but- say to-you love the- enemies of-you and- pray for-
[G1473](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0025](#) [G3588](#) [G2190](#) [G4771](#) [G2532](#) [G4336](#) [G5228](#)
 τῶν διωκόντων ὑμᾶς; <εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς
 the- persecuting you bless the- cursing you well do to-the-
[G3588](#) [G1377](#) [G4771](#) [G2127](#) [G3588](#) [G2672](#) [G4771](#) [G2573](#) [G4160](#) [G3588](#)
 ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ μισοῦσιν ὑμᾶς;>
 mistreating you and- hating you
[G1908](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3404](#) [G4771](#)

| but I say unto you, Love your enemies, and pray for them that persecute you;

45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ Πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι
 so-that- you-may-become sons of-the- Father of-you the- in- heavens for
[G3704](#) [G1096](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1722](#) [G3772](#) [G3754](#)
 τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροῦς καὶ ἀγαθοῦς, καὶ βρέχει ἐπὶ
 the- sun of-him rises on- evil and- good and- rains on-
[G3588](#) [G2246](#) [G0846](#) [G0393](#) [G1909](#) [G4190](#) [G2532](#) [G0018](#) [G2532](#) [G1026](#) [G1909](#)
 δικαίους καὶ ἀδίκους,
 righteous and- unrighteous
[G1342](#) [G2532](#) [G0094](#)

| that ye may be sons of your Father who is in heaven: for he maketh his sun to rise on the evil and the good, and sendeth rain on the just and the unjust.

46 ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε? οὐχὶ
 if for- you-love the- loving you what reward do-you-have not
[G1437](#) [G1063](#) [G0025](#) [G3588](#) [G0025](#) [G4771](#) [G5101](#) [G3408](#) [G2192](#) [G3780](#)
 καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν?
 also- the- tax-collectors the- same do
[G2532](#) [G3588](#) [G5057](#) [G3588](#) [G0846](#) [G4160](#)

| For if ye love them that love you, what reward have ye? do not even the publicans the same?

47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε?
 and- if you-greet the- brothers of-you only what more do-you-do
[G2532](#) [G1437](#) [G0782](#) [G3588](#) [G0080](#) [G4771](#) [G3440](#) [G5101](#) [G4053](#) [G4160](#)
 οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν?
 not also- the- nations the- same do
[G3780](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1482](#) [G3588](#) [G0846](#) [G4160](#)

| And if ye salute your brethren only, what do ye more than others? do not even the Gentiles the same?

48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος,
 You-will-be therefore- you perfect as- the- Father of-you the- heavenly
[G1510](#) [G3767](#) [G4771](#) [G5046](#) [G5613](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3770](#)
 τέλειός ἐστιν.
 perfect is
[G5046](#) [G1510](#)

| Ye therefore shall be perfect, as your heavenly Father is perfect.